

De lijn van links naar rechts

Korte omschrijving werkvorm

Met deze werkvorm gaat u met de leerlingen in gesprek over liberale en sociale standpunten. Aan de hand van standpunten wordt een lijn gevormd van links naar rechts. Leerlingen kiezen hun plek op de lijn. Ze zullen zo ervaren dat ze in sommige standpunten meer naar links bewegen, in andere meer naar rechts.

Leerdoel

- De leerlingen kunnen na afloop uitleggen wat de begrippen links en rechts inhouden.
- Leerlingen denken na over hun eigen mening ten opzichte van de standpunten.
- Leerlingen krijgen inzicht in verschillende visies op sociaaleconomisch beleid.

Duur

20 minuten

Benodigd materiaal

De stellingen op pagina 12, 13 en 14 één keer (enkelzijdig) geprint en van elkaar los geknipt.

Wat doet u?

Stap 1

Ga met de leerlingen in een grote halve kring zitten. In uw hand heeft u een stapel stellingen. Vertel dat jullie het vandaag over politiek gaan hebben. Vraag aan de leerlingen of zij weten wat politiek is. Vraag ook of ze weten wat politiek met hen te maken heeft.

Stap 2

Laat een aantal leerlingen aan het woord en kom tot de conclusie dat politiek het besturen van het land is, en dat bijna alles wat er in Nederland gebeurt te maken heeft met politiek. Naar school gaan, winkeltijden, je bijbaantje, politie op straat, alles heeft te maken met politiek.

Stap 3

Lees de eerste stelling voor en vraag wie het met de stelling eens is.

‘De belastingen in Nederland zijn veel te hoog’.

Stap 4

Kies een leerling uit die het eens is met de stelling en laat hem of haar uitleggen waarom hij dat vindt. Vraag daarna aan de leerling of hij in de rechterhoek van het lokaal wil gaan staan met de stelling.

Stap 5

Lees vervolgens de volgende stelling voor en vraag wie het met de stelling eens is.

‘De overheid moet opkomen voor mensen met een laag inkomen.’

Stap 6

Kies een leerling uit die het eens is met deze stelling, en laat hem of haar uitleggen waarom hij dat vindt. Vraag door, u kunt ook een andere leerling deze vragen laten beantwoorden.

Hoe moet de overheid opkomen voor lagere inkomens? *Waarom* moet de overheid opkomen voor mensen met een laag inkomen?

Stap 7

Vraag de leerling of hij met de stelling in de linker hoek van het lokaal wil gaan staan met de stelling.

Stap 8

Vraag aan de klas waarom u de leerlingen tegenover elkaar heeft gezet.

Als de leerlingen het antwoord niet weten kunt u vragen stellen om de leerlingen zo op weg te helpen.

- Wat doet de overheid met belastingen?
- Wat betekent het als er minder belasting wordt betaald?

Leg uit dat lage belastingen een rechts standpunt is. De overheid heeft een kleine rol, mensen hebben meer geld om zelf te besteden. Opkomen voor mensen met een laag inkomen is een links standpunt. Door meer belasting te heffen kan de overheid meer dingen regelen, zoals openbaar vervoer, onderwijs en zorg.

Stap 9

Lees het volgende standpunt voor:

‘Rijke mensen moeten meer belasting betalen.’

Stap 10

Vraag aan de leerlingen wie het hier mee eens is, en in welke hoek deze stelling hoort. Een leerling loopt met de stelling naar de juiste hoek.

Stap 11

Vervolg met de volgende stellingen, steeds loopt een leerling, die het eens is met de stelling, met de stelling naar de juiste hoek.

- Mensen die in armoede leven kunnen daar meestal niets aan doen.
- Mensen kunnen zichzelf prima redden.
- Grote verschillen in rijkdom zijn oneerlijk.
- De overheid moet zorgen voor veiligheid in het land, en zich verder niet te veel met de burgers bemoeien.
- Het regelen van hoe lang werknemers moeten werken is geen overheidstaak.

Stap 12

Laat de rest van de leerlingen een plek kiezen op links-rechts lijn. Waar vinden ze zichzelf het beste bij passen? Als ze het eens zijn met zowel linkse als rechtse stellingen, dan kunnen ze in het midden gaan staan. Of bijvoorbeeld links van het midden, of rechts van het midden.

Stap 13

Leg uit dat partijen in de Tweede Kamer vaak ook als links of rechts worden ingedeeld. Het belangrijkste onderscheid tussen links en rechts is de rol van de overheid en de verdeling van inkomens.

Vertel hoe de huidige partijen in de Tweede Kamer doorgaans ingedeeld worden. Vertel ook dat hier discussie over mogelijk is, omdat het per onderwerp kan verschillen hoe een partij er over denkt. In grote lijnen kunt u de volgende indeling¹ maken:

Links: GroenLinks, SP, Partij van de Arbeid, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, DENK

Midden: D66

Rechts: VVD, PVV, CDA, SGP, Forum voor Democratie

De 50PLUS-partij is lastig te plaatsen op de links-rechts lijn omdat zij vooral opkomen voor ouderen in de samenleving.

¹ https://www.parlement.com/id/vh8lnhrp8wsy/links_en_rechts

De belastingen in
Nederland zijn veel te
hoog.

De overheid moet
opkomen voor mensen
met een laag inkomen.

Rijke mensen moeten
meer belasting
betalen.

Mensen die in
armoede leven kunnen
daar meestal niets aan
doen.

Mensen kunnen
zichzelf prima redden.

Grote verschillen in
rijkdom zijn oneerlijk.

De overheid moet
zorgen voor veiligheid
in het land, en zich
verder niet te veel met
de burgers bemoeien.

Het regelen van hoe
lang werknemers
moeten werken is
geen overheidstaak.